

Motion till riksdagen 2011/12:So246

av **Hillevi Larsson (S)**

Läkarnas arbetstid och patientsäkerheten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att läkarnas arbetstider och arbetssituation bör bli föremål för översyn med syfte att bättre reglera deras arbetsförhållanden så att utbrändhet förebyggs och vården blir säkrare och bättre för patienterna.

Motivering

Läkare är en arbetstagargrupp som befinner sig under extrem press och stress. Situationen är i vissa fall självvald. Läkarförbundet har sagt nej till ytterligare regleringar av arbetstiden. Många läkare accepterar de omänskliga arbetstiderna eftersom de ger extra inkomster. Från arbetsgivarna finns heller ingen önskan om förändring, eftersom nuvarande arbetstider löser bemanningsproblemen. Dessa argument bör inte accepteras.

Överanstängda, sönderstressade läkare som dessutom lider av sömnbrist utgör nämligen inte bara en fara för sig själva utan även för sin omgivning och sina patienter.

Vi låter inte piloter som flyger passagerarplan arbeta under vilka omständigheter som helst. Det är nämligen av största vikt att deras koncentration och reaktionsförmåga är på högsta nivå. Även läkare styr över liv och död. Varför accepterar vi då att läkare arbetar upp till 48 timmar i sträck utan sömnpauser?

Utöver att orimligt långa arbetspass är tillåtna är det dessutom accepterat att läkare som arbetar inom offentlig sektor driver privata kliniker vid sidan om. Självfallet innebär arbete på privatklinik ännu mindre regleringar av arbetstiden, särskilt när läkaren är chef på kliniken och själv reglerar sin arbetstid.

Fel! Okänt namn på

Ytterligare ett argument för att reglera arbetstiden är att de senaste årens nedskämningar orsakat brist på vårdbiträden, undersköterskor och sjuksköterskor som tidigare skött arbetsuppgifter som nu inte hinns med eller som utförs av kvarvarande sköterskor och/eller läkare.

Socialstyrelsens tillsynsenhet, som granskat läkarnas arbetstid, är mycket kritisk till läkarnas arbetstider. Många läkare jobbar extremt mycket övertid och har återkommande jourtjänstgöring. 200 timmars övertid är inte ovanligt och många jobbar långt mer än det. Ett extremt exempel är en 65-årig barnläkare i Lund som 2008 arbetade 840 timmar övertid, vilket motsvarar fem månaders normal arbetstid!

Risken med utmattade läkare är att omdömet vid medicinska bedömningar och ingrepp grumlas, vilket kan bli fatalt för patienterna. Det största problemet, enligt Socialstyrelsen, är långa arbetspass. Det är inte alls ovanligt att läkare jobbar 24 timmar i sträck, vilket strider mot EU:s arbetstidsdirektiv som föreskriver minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila.

Trötta, utarbetade läkare antas begå fler misstag, men få misstag anmäls. Detta antas bero på att varken arbetsgivaren eller läkare vill flagga med att så mycket övertid och jour tas ut att verksamheten påverkas negativt.

Läkarnas arbetstid regleras genom EU:s arbetstidsdirektiv, arbetstidslagen och i kollektivavtal.

Arbetsgivarna bryter idag mot de fackliga avtalen. Landstingen betalar därför skadestånd för detta, ibland miljonbelopp. Men det avskräcker varken arbetsgivare eller läkare från att fortsätta karusellen med extremt mycket övertid och jour.

Med tanke på att läkarnas hälsa är i fara och att patientsäkerheten inte kan garanteras med nuvarande förhållanden måste regeringen ta tag i frågan så att en förändring kommer till stånd!

Stockholm den 27 september 2011

Hillevi Larsson (S)